

V konkrétním případě odepřel žal. úřad udělit st-li povolení k pohřbívání kolem kostela z ohledů veřejného zdravotnictví. St-l vytýká tomuto rozhodnutí vady řízení a nezákonnost. Vady řízení spatřuje v tom, že žal. úřad, převzav důvody výměru prvé stolice, opřel svůj výrok jediné o dobré zdání úředního lékaře, aniž uvedl, které ohledy veřejného zdravotnictví to jsou, jež brání pohřbívání kolem kostela — v ohradě kostelní. Nemá-li ale podle toho, co řečeno, st-l nároku na udělení povolení vůbec, pak nebylo nař. rozhodnutím zasaženo do jeho subjektivních práv ani odepřením povolení z ohledů veřejného zdravotnictví, aniž byly tyto ohledy zvláště uvedeny. Neshledal proto nss, že by nař. rozhodnutí bylo stíženo vadou řízení nebo nezákonností a bylo stížnost zamítnouti pro bezdůvodnost.

Č. 11.581.

Elektrisace: I. Není číselným stanovením výše odškodného (§ 19 odst. 2 zák. č. 438/1919), jestliže ve vyvlastňovacím nálezu je stanovena pouze jednotková cena za 1 m² plochy postižené vyvlastněním, avšak rozloha plochy vyvlastněním dotčené v něm číselně v metrech vyjádřena není. — **II.** K výkladu pojmu »účelného užívání pozemku« podle § 12 odst. 4 zák. č. 438/1919.

(Nález ze dne 5. prosince 1934 č. 23.147.)

V ě c: Heřman M. v B. proti ministerstvu veřejných prací (za zúč. Středomoravské elektrárny v P. adv. JUDr. Rudolf Prchal z Mor. Ostravy) o zřízení služebnosti pro elektrické vedení.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Zemský úřad v Brně udělil výměrem z 10. září 1930 podle § 19 zák. č. 438/1919 Sb. přes námítky st-lovy Středomoravským elektrárnám v Přerově, jakožto podniku prohlášenému podle § 4 cit. zák. za všeužitečný, stavební povolení ke zřízení přespolního vysokofrekvenčního elektrovodu z D. do T. podle předloženého projektu a za podmínek ve výměru tom stanovených, a současně povolil podle §§ 7 a 12 téhož zák. vyvlastněním zřízením služebností na pozemcích v připojeném seznamu uvedených, mezi nimiž je uveden též pozemek st-lův č. kat. 1476 v K. Služebnosti tyto měly záležeti v tom, že vlastníci pozemků nesmějí na pruhu pozemků těch o šířce 15 m na obě strany od středu vedení prováděti staveb, zařízení a opatření, pro něž by bylo nutno elektrické vedení měniti, a že nesmějí v blízkosti vedení nic podnikati, co by ohrožovalo elektrické vedení nebo co by bylo elektrickým vedením ohrožováno. Konečně vyslovil, že má býti st-li za zřízení služebnosti na pozemku č. kat. 1476 v K., jenž byl uznán za pozemek stavební, za každý čtv. metr, pokud pozemek ten je stavbou elektrického vedení dotčen, vyplacena náhrada 10 Kč, kdežto požadavku st-lovu, aby projektantka byla uznána povinnou celý jeho pozemek vykoupiti, úřad nevyhověl. Odvolání, jež st-l z výměru tohoto podal, bylo nař. rozhodnutím zamítnuto.

Jednaje o stížnosti do rozhodnutí toho podané vycházel soud z těchto úvah:

Na prvním místě bylo se zabývatí námitkou, v níž se stížnost obrací proti oné části důvodů nař. rozhodnutí, v níž žal. úřad, vyvrátiv napřed námitku odvolání — v soudní stížnosti již neopakovanou — že projektované vedení by mělo býti přeloženo tak, aby pozemek st-lův tolik nezatěžovalo, poukazem na technickou a hospodářskou nemožnost takového přeložení, poznamenal ještě toto: Že za účelem zajištění projektovaného elektrovedu je nutno podle § 7 lit. d) a § 12 cit. zák. zříditi služebnost k dotčeným pozemkům v žádaném a povoleném rozsahu, a že nestačí pouhá užívací práva podle § 7 lit. c) a §§ 8—11 cit. zák., není odvolatelem popřeno.

Proti tomuto dodatku namítá st-l, že jeho právní zástupce proti zřízení služebnosti protestoval a že také v jeho námitce, že celý pozemek měl býti vyvlastněn a nikoli zatížen služebností, je implicitě obsažena námitka proti zřízení služebnosti. O tom, zda stačí pouhé užívací právo, nebylo prý zemským úřadem rozhodnuto, a proto neměl st-l důvodu proti tomu se odvolati.

Námitka tato je zcela bezdůvodna. Středomoravské elektrárny již ve své žádosti za udělení stavebního povolení žádaly výslovně také za zřízení služebností na pozemcích projektovaným elektrovedem dotčených podle § 12 cit. zák., při čemž zvlášť odůvodnily, že potřebují zřízení služebností, t. j. trvalého zatížení oněch cizích pozemků, a že jim tedy nestačí zřízení pouhého užívacího práva podle § 8 téhož zák. Proti tomuto požadavku se st-l v řízení bránil toliko námitkou, že není třeba, aby pozemek jeho byl projektovaným elektrovedem protínán právě v onom místě, jak se toho elektrárny domáhají, snaže se dovoditi, že účelu podniku bylo by stejně vyhověno, kdyby elektrovod byl veden přes jinou část jeho pozemku, kde by pro něj neznamenal tak značné zatížení. Eventuální námitku pro případ zamítnutí hlavní námitky jím vznesené, že k uspokojení účelu projektantkou sledovaného není třeba zříditi služebnost podle § 12 el. zák., nýbrž že by stačilo povolití žadatelce pouhé užívací právo podle § 8 téhož zák., st-l v řízení nepřednesl, ač právě vzhledem ke zvláštnímu odůvodnění tohoto požadavku se strany projektantky měl k takovéto eventuální námitce dostatečný podnět. Jestliže za tohoto procesního stavu zemský úřad motivované žádosti Středomoravských elektráren za zřízení služebnosti vyhověl, rozhodl tím zároveň, že zřízení pouhého užívacího práva v daném případě nestačí, a proto nemá opačné tvrzení st-lovo žádného podkladu. Že pak v požadavku, aby vyvlastnitelka vykoupila celý pozemek st-lův, nelze spatřovati event. námitku obsahu shora naznačeného, vyplývá prostě z toho, že tento požadavek předpokládá právě, že žádost vyvlastnitelky za zřízení služebnosti je důvodná. Ježto pak st-l ani ve svém odvolání jiných námitok nevznesl, byla shora uvedená poznámka žal. úřadu úplně oprávněna a jsou námitky proti ní vznesené bezdůvodny.

V dalším obsahu stížnosti našel soud tři dostatečně formulované stížní body.

1. Je to nejprve výtku, že výrok o odškodnění je neúplný, protože není v něm stanoveno odškodné správním úřadem vyšetřené. Výtku tuto shledal soud důvodnou. Podle § 19 odst. 2 zák. č. 438/19 Sb. má

v rozhodnutí býti stanoveno odškodné správním úřadem zjištěné. Na stanovení odškodného přísluší tedy vyvlastněnému právní nárok. Ve vyvlastňovacím nálezu, vydaném zemským úřadem, je sice stanovena jednotková cena za 1 m² plochy postižené vyvlastněním, t. j. služebností v cestě vyvlastnění zřízenou, není však v něm výše odškodnění určena číselně. Nedostatek tento není odčiněn tím, že žal. úřad odkazuje na plán, který tvoří součást rozhodnutí, neboť ani v rozhodnutí ani ve zmíněném plánu není rozloha plochy vyvlastněním dotčené číselně v metrech vyjádřena, a expropriáta nelze vzhledem ke kategorickému ustanovení § 19 odst. 2 cit. zák. odkazovati do řízení kolaudačního, ani nelze na něm žádati, aby za účelem číselného zjištění odškodného sám měření podle plánu předsevzal nebo na vyvlastnitel, resp. na úřad za účelem vyčíslení výše odškodného se obracel.

2. V další námitce vytýká stížnost ještě jinou neúplnost výroku zemského úřadu o odškodném. Tuto neúplnost vidí st-l v tom, že z výroku úředního není zřejmo, zda st-l bude odškodněn také za t. zv. »dotčení nepřímé«, čímž zřejmě míní odškodnění za to, že zřízením služebnosti bude zmenšena hodnota pozemku zbývajícího, jenž zřízením služebnosti není přímo dotčen.

Pokud st-l vytýká, že se mu nedostalo zvláštního výroku o tom, zdali a jak bude odškodněn za ono »nepřímé dotčení«, nemohl soud stížnosti přisvědčiti, neboť výrok o odškodnění má se podle § 19 odst. 2 cit. zák. zřejmě týkati jen předmětu vyvlastněného, tedy v případě zřízení služebnosti jen pozemku, na němž se služebnost zřizuje.

Jiná jest ovšem otázka, do jaké míry má při stanovení odškodného za vyvlastněný pozemek býti přihlíženo ke zmenšení hodnoty pozemku expropriátu zbývajícího. To jest však již otázka výše odškodného, a proto také — jak potvrzují na př. ustanovení § 25 odst. 3 žel. vyvl. zák. č. 30/1878 ř. z. a také § 6 odst. 3 zákona č. 45/30 Sb. o stav. ruchu, sluší se v řízení odškodňovacím postarati o to, aby náhrada byla určena i se zřetelem na změnu v hodnotě zbývajícího pozemku, který zůstal nevyvlastněn, neboť odškodněním má se vyvlastněnému dostati náhrady za celou majetkovou újmu, kterou vyvlastněním utrpí.

Je sice pravda, že ani z rozhodnutí první ani z rozhodnutí druhé stolice není patrné, zda při stanovení jednotkové ceny 10 Kč za 1 m² byl vzat zřetel i k znehodnocení zbývajících pozemkových ploch, jež, ležíce podél pruhu služebností zatíženého, nebudou zřízením služebnosti té přímo dotčeny. Než při tom nejde o nic jiného než právě o otázku výše odškodnění, již se podle § 13 odst. 3 zák. č. 438/19 Sb. ani stolice odvolací a ovšem ani tento soud zabývati nemohou, ježto podle cit. předpisu, pokládá-li se některá ze stran vyvlastňovacím nálezem za zkrácenu, přísluší řádnému soudu, aby odškodné stanovil.

Pokud tedy lze ze stížnosti vyčísti výtku, že žal. úřad, jako stolice odvolací tuto otázku neřešil, je stížnost bezdůvodna, a pokud snad stížnost meritum otázky této chtěla vznést před tento soud, je nepřípustna (§§ 2 a 5 zák. o ss.).

3. Třetí námitka stížnosti směřuje proti tomu, že nebylo vyhověno návrhu st-lovu, aby mu byl vyvlastněn pozemek celý ve smyslu § 12 odst. 4 cit. zák. Podle tohoto předpisu má expropriát právní nárok, aby elektrický podnik vykoupil celý pozemek, nemůže-li se následkem vy-

vlastnění zbývající části pozemku účelně užívati. Poněvadž nárok tento je expropriátovi dán jen pro případ, že se mu pozemek vyvlastňuje, t. j. že se mu vyvlastněním vlastnictví k pozemku tomu odnímá, nelze nárok st-lův, již při komisionálním jednání vznesený, rozumně chápati jinak, než že se především domáhal toho, aby místo zřízení služebnosti byla část pozemku, na níž se má služebnost zříditi, podnikem podle § 12 odst. 3 cit. zák. převzata do vlastnictví a dále, aby byl vykoupěn pozemek celý, ježto zbytku nelze účelně užívati.

Tento návrh st-lův byl v obou stolicích zamítnut, a to jednak proto, že na pozemku služebnosti stíženém, jemuž žal. úřad aspoň z části povahu pozemku stavebního neupírá, může st-l ještě stavěti, jednak proto, že zemědělské obdělávání pozemku zřízením služebnosti nemůže trpěti. Pokud jde o pozemek stavební, sluší účelným užíváním pozemku ve smyslu § 12 odst. 4 cit. zák. rozuměti jen použití jeho k zastavění a to k zastavění účelnému. Otázku, zda pozemku lze k účelnému zastavění použití, nelze však zodpověděti jen na podkladě pouhého posudku státního technického znalce, nýbrž je k tomu konci potřebí zjistiti, jaké předpisy v obci na základě řádu stavebního platí (zejména regulační plán, zastavovací předpisy) a zdali předpisy tyto dovolují stavební využití pozemku takovým způsobem, který i po zřízení služebnosti jeví se možným.

Než zjištění takového, jehož je pro posouzení možnosti účelného použití zbývajícího stavebního pozemku nezbytně zapotřebí, žal. úřad neprovedl, a nemá proto jeho výrok, zamítající návrh stran podle § 12 odst. 4 cit. zák. vznesený, ve spisech potřebného podkladu. V tom spočívá podstatná vada řízení podle § 6 zák. o ss.

Pokud pak stížnost obsahuje ještě námitku, čerpanou z ustanovení § 9 odst. 2 cit. zák., vymezujícího výkon práv užívacích, není námitka tato dostatečně konkretisována a byla by ostatně bezdůvodna, neboť § 9 odst. 2 stanoví jen omezení výkonu práv užívacích, netýká se však vyvlastnění.

Pro podstatné vady shora ad 1 a 3 vytčené, bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 6 zák. o ss.

Č. 11.582.

Samospráva obecní. — Řízení správní: Úřady správní, rozhodující o tom, zda určitá nemovitost je obecním statkem ve smyslu § 70 ob. zř. čes., nemohou rozhodovati o otázce, zda knihovní zápis, znějící na jiného vlastníka, než který tu byl v r. 1864, stal se právem čili nic.

(Nález ze dne 6. prosince 1934 č. 22.728.)

V ě c: Obec T. (adv. Dr. Richard Weinfurter z Plzně) proti zemskému úřadu v Praze (za zúč. Josefa O. v T. adv. Dr. Karel Kummermann z Prahy) o obecní statek.

V ý r o k: Řízení o stížnosti do rozhodnutí z 2. listopadu 1931, pokud brojí proti výroku, kterým se úřad prohlašuje nepřislušným, zastavuje se podle § 44 zák. o ss; v ostatním se tato stížnost odmítá pro nepřipustnost. Stížnost do rozhodnutí z 20. června 1932 zamítá se pro bezdůvodnost.